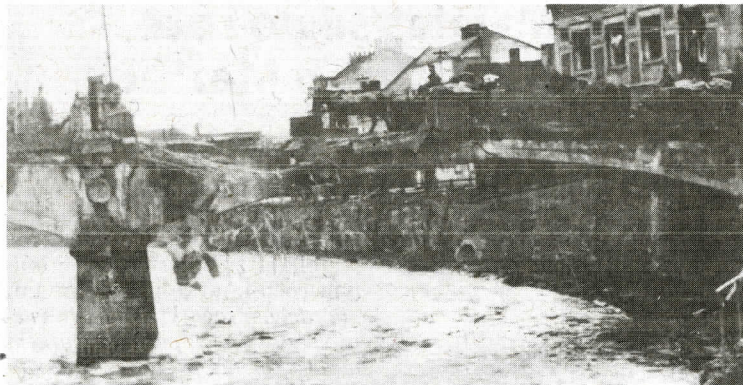

Krvavé valašské jaro 1945

MUZEJNÍ

KUKÁTKO

Dlouhých 70 let uběhlo od okamžiku, kdy se lidé po nekonečných šesti letech celosvětového válečného konfliktu mohli znovu nadechnout vzduchu a atmosféry svobody. Byly to právě první květnové dny, které v tu poklidné, tu vypjaté válečné atmosféře sňaly i z obyvatel Valašska břímě života v nelehkých protektorátních letech. Zdejší průmysl se po roce 1939 ocitl ve vleku německého válečného hospodářství, zemědělcům byly stanoveny povinné dodávky dle velikosti jejich pozemků a množství dobytka, z poloprázdných obchodů si člověk mohl odnést jen tolik, co mu dovozoval zprvu potravinový lístek, později i přídělový lístek na běžné spotřební zboží, kultura a vyspělost první republiky měla být za-

pomenuta... Lidé své projevy nesouhlasu dávali najevo všelijak, od trpného pasivního čekání, přes šíření letáků a protiněmeckých textů, poslech zahraničního rozhlasu až po aktivní zapojení do ilegálního odboje. Brzy po počátku války se začal formovat vojenský odboj Obrana národa, v ilegalitě fungovala i oficiálně rozpuštěná Komunistická strana, často o sobě dávaly vědět i partyzánské skupiny, a to především od druhé půli roku 1944. Jejich intenzita

byla zesílena v souvislosti v válečnými úspěchy Rudé armády a všudypřítomnou nadějí na konec bojů. Nacisté však nedali svou kůži lacino – proti partyzánskému hnutí nasazovali speciální protipartyzánské jednotky, které sváděly v závěru války vyčerpávající boje především s 1. československou partyzánskou brigádou Jana Žižky, jejíž diverzní akce vázaly v prostoru sílu, která okupantům tolik chyběla na jiných, mnohem potřebnějších místech.

Zoufalství nacistů neznalo mezí, a tak docházelo k obkličovacím akcím, veřejným popravám, vraždění a vypalování. S jakou radostí byli vítáni osvoboditelé, kteří museli při svém postupu od slovenských hranic svádět s nacisty poslední boje, je nasnadě.

Právě atmosféru posledních měsíců 2. světové války na Valašsku zachycuje výstava Krvavé valašské jaro 1945 v zámku Žerotinů ve Valašském Meziříčí, kterou zahájí vernisáž v podvečer 6. května, tedy přesně 70 let poté, co od města utíkali poslední okupanti. Okolnosti domácího odboje a jeho boje s nacisty, operace sovětské armády i události vojensko-politické zde budou doplněny cennými dobovými artefakty z muzejních sbírek i od soukromých majitelů.

Mgr. Ivana Ostránská, historik Muzea regionu Valašsko ve Valašském Meziříčí

Foto: Most mezi Valašským Meziříčím a Krásnem, poškozený ustupujícími nacisty. Archiv MRV